

TANÁRI JEGYZET

Veszélyben a szőlő!

Küldetés: Nyomozás egy fertőző betegség után

A szőlő arany színű sárgaságáról

Az arany színű sárgaságot okozó grapevine flavescence dorée (FD) phytoplasma a szőlő egyik legveszélyesebb kórokozója. A fertőzés következtében a szőlőtőkék termés hozama 20-50 %-kal csökkenhet, a beteg növények száma évente megtízszereződhet.

A betegséget az amerikai szőlőkabóca terjeszti. A rovar fertőzött növényből szívogatva veszi fel a kórokozót, majd más szőlőtőkékre továbbadhatja. A fertőzés különösen veszélyes, mert kezdetben sokszor nehezen észrevehető, miközben gyorsan terjedhet. Az amerikai szőlőkabóca elleni védekezés alapja a pontos megfigyelés, amely kulcsszerepet játszik az ültetvények egészségének megőrzésében.

Miért készült ez a feladatlap?

A foglalkozás célja:

- a gyerekek figyelmének felhívása a szőlőt veszélyeztető problémára,
- az ok-okozati viszonyok megértése,
- tudásátadás a gyerekeken keresztül a szülőknek.

A feladatlap játékos, nyomozós formában mutatja be a kártevő és a kórokozó közötti különbséget, a fertőzés terjedésének módját és a megelőzés fontosságát. A kreatív feladatok célja, hogy a tanulók élményszerűen kapcsolódjanak a témához, és könnyebben megjegyezzék a legfontosabb tudnivalókat. A feladatlap életkorhoz igazított, ezért a középpontban nem a bonyolult növényvédelmi ismeretek, hanem a felismerés, a megfigyelés és a felelős gondolkodás van.

Miért fontos a gyerekek szerepe?

Sok család rendelkezik kisebb-nagyobb szőlőültetvénnyel, lugassal vagy kiskerttel. A foglalkozás célja, hogy a családok beszélgessenek otthon a témáról, közösen figyeljék meg a szőlőtökéket, a leveleket és a hajtásokat és szükség esetén jelentsék a betegség előfordulását a hatóságoknak.

A gyerekek kíváncsisága és figyelmessége sokat segíthet abban, hogy a fertőzésre időben felfigyeljenek a családok és a helyi közösségek.

Köszönjük az együttműködést!

MEGOLDÁSOK

Veszélyben a szőlő!

Küldetés: Nyomozás egy fertőző betegség után

1. A HELYSZÍNELÉS

Helyes megfigyelések:

- ✓ sárguló levelek
- ✓ sodródó levelek
- ✓ gyenge hajtások
- ✓ kevés termés

Első gyanú:

- c) kártevő

Indoklás – lehetséges válaszok:

Több tünet egyszerre jelentkezik.

A növény gyengülése fertőzésre vagy kártevőre utalhat.

A levelek és hajtások is károsodnak.

2. A GYANÚSÍTOTT

Lehetséges megoldások:

Név: amerikai szőlőkabóca

Bűne: fertőzés terjesztése
aransárgaság terjesztése

Módszere: növényi nedvek szívogatása
fertőzött növényről egészségesre repül

3. A VALÓDI BŰNÖS

Mi okozza? – kórokozó fitoplazma

Mi terjeszti? – amerikai szőlőkabóca

Mit betegít meg? – szőlő

4. A VALLOMÁS

A tanuló:

- említse a terjesztést,
- utaljon a fertőzésre,
- jelenjen meg a „láthatatlan veszély”.

Lehetséges megoldás:

„Én az amerikai szőlőkabóca vagyok.

Egyik növényről a másikra repülök, és észrevétlenül viszem tovább a fertőzést.”

5. AZ ÍTÉLET

Helyes választások:

- megfigyelés
- eltávolítás
- védekezés

Helytelen stratégia:

- várakozás

Indoklás – lehetséges válaszok:

- A fertőzés gyorsan terjedhet.
- A fertőzött részek eltávolításával más növények megmenthetők.
- A kabóca elleni védekezés csökkenti a fertőzés továbbadását.

KERESZTREJTVE

Megoldások:

1. kabóca
2. járvány
3. eresz
4. fitoplazma
5. megfigyelés
6. levél
7. tőke

Megfejtés: kártevő